

Отворени денови за иницијативи на граѓанските организации Образец за пријава на иницијативи

Почитувани претставници на граѓанските организации,

Ви благодариме за интересот за пријава на иницијатива во рамки на четвртиот од серијата „Отворените денови за иницијативи на граѓанските организации“ насловен: „ПЛАН ЗА ЧИСТ ВОЗДУХ“, кој ќе се одржи на 16.01.2019 година, со почеток во 10.00 часот во Медија центар, Влада на РМ.

Ве замолуваме, пред пополнување на овој образец за пријава, внимателно да го прочитате Упатството за поднесување на иницијативи и драфтот од акциски план во склоп на програмата во прилог.

Назив на вашата организација: Гринер – Здружение за зелено општество

Адреса (улица, број, општина):

Електронска пошта (e-mail): greener.mk@gmail.com

Телефонски број:

Лице за контакт (име и презиме, телефон и е-пошта): Martin Anastasovski, manastasovski@gmail.com

Веб страница на вашата организација: greenermac.wordpress.com

Наслов на вашата иницијатива: „Топол дом за почист воздух“

На која од четирите компоненти се однесува вашата иницијатива? Компонента 1

- o Компонента 1. Мерки за директно справување со причините за загадување;
- o Компонента 2. Градење на јавната свест од предучилишна до пензионерска возраст;
- o Компонента 3. Регулаторни промени, неопходни за транзиција кон енергетски систем со ниска емисија;
- o Компонента 4. Имплементација на платформа за координација и следење на реализација на програмата;

Проблеми и потреби:

Проблемот е спој од сиромаштија и загадување и се манифестира во крајно негативни својства, преку загадување на воздухот со токсични честички во текот на грејната сезона. Имено, проблемот потекнува од супстандардните живеалишта низ Македонија, а конкретно во Скопје, како град што често ги надминува дозволените граници на ПМ честички. Социјалната категорија на населението живее во супстандардни живеалишта оневозможува користење на почисти начини за загревање на

просториите за живеење. Сиромаштијата ги принудува овие луѓе да горат се што може да генерира топлина. Суштината на проблемот е што живеалиштата немаат никаква енергетска ефикасност – скршени прозори, тавани што протекуваат, процепи во ѕидовите, и така натаму. Ова придонесува до постојано ложење на гориво и со тоа, постојано загадување на воздухот со отровни материи.

Објаснување на иницијативата: Неколку населби во Скопје важат за постојан извор на штетни материи во воздухот во текот на ладните месеци. Во медиумите повеќе пати читаме како служби на државата ги принудуваат на преселба жителите на „дивите“ населби и супстандардни објекти – што не е решение за нивното домовно прашање и не е решение за загадувањето. Во тој поглед, трајно но, објективно подалечно решение, би било изнаоѓање на парцели земја што се во непосредна близина на градот, каде што овие загрозени категории луѓе ќе можат да имаат трајно живеалиште

Иницијативата на Гринер предложува идентификување на супстандардните живеалишта, евидентирање на семејствата и нивната бројност, и како итна мерка за идната година, подобрување на термичката изолација. Целното решение предложува идентификување на семејствата што живеат во дивоградби со супстандардни услови, и условено доделување на објекти за живеење кои можат да бидат монтирани и по потреба демонтирани, доколку државата одлучи дека земјиштето треба да се ослободи. Надлежната институција што може да ја реализира оваа иницијатива е Министерството за труд и социјална политика.

Цели и очекувани резултати: Целите што ќе се постигнат преку реализирање на оваа иницијатива се повеќекратки: подобрување на термичката изолација на домовите на маргинализираните лица и семејства; намалување на загадувањето од принуденото ложење токсични материи; условено обезбедување на монтажни објекти, и преку тоа исполнување на ред барања, како редовно посетување на школска настава за децата или следење обуки за потенцијално вработување за возрасните; регулирање на домувањето на маргинализираните семејства. Промената што ќе биде веднаш мерлива е количината на испуштени токсични честички во воздухот пред и по подобрување на изолацијата и пред и по вселување во енергетски ефикасните монтажни објекти.

Проценка на финансиски импликации и временска рамка:

Привременото решение на термичко изолирање на живеалиштата може да се изврши во рок од неколку месеци во текот на 2019, пред да дојде грејната сезона. Цената на решението зависи од идентификувањето на бројот на супстандардни живеалишта. Одржливото решение на монтажни објекти може да се имплементира во рок од две години, но тоа е слободна проекција.

Начелен план за мониторинг и евалуација:

Мониторингот може да се врши во соработка со невладините организации кои веќе имаат искуство во работата со посочените социјални категории, и кои имаат доверба кај предметната популација. Инспектор од министерството што би ја презело иницијативата може да биде на терен, со цел да се утврди успешното комплетирање на првата фаза (термичко изолирање) или втората фаза на изградба на монтажни објекти. Третата фаза претставува изнаоѓање на парцели на земја што ќе бидат прифатливи за индивидуалните семејства на предметното население. Четвртата фаза е пренесување на монтажните објекти на изнајдената локација.

Допонително образложение на иницијативата кое не е опфатено со претходните прашања:

Маргинализираните семејства, оние кои живеат на самиот раб на сиромаштија, создаваат последичен удел во загадувањето на воздухот. Оваа појава треба да се измери, со цел да знаеме

колкав удел во загадувањето има сиромаштијата. Овде не станува збор за семејства или поединци кои живеат во домови каде што се ложат дрва, туку се работи за луѓе кои живеат во супстандардни услови, кои се принудени да ложат разни најдени материјали – од гуми, до теписи, до лакирани даски и композитни материјали. Она што го разгорува проблемот е фактот дека од овие супстандардни живеалишта извира енорно загадување во текот на целиот ден. Ова е слободна претпоставка, но кога ќе се направи пресметка и збир на загадувањето од овој извор, ќе се дознае колку не чини занемарувањето на животните услови на маргинализираните семејства.

Со цел да се намали загадувањето на воздухот и воедно да се подобрат животните услови на овие луѓе, Гринер предложува санирање на изолацијата на нивните живеалишта. Имено, наши активисти ги посетија на терен жителите на една таква населба и ги документираа структурните недостатоци во нивните домови. Наидовме на дупки во покривите или целосно отсуство на изолација, скршени прозори, дупки во ѕидовите, подови кои се на самата земја, и друго. Збирот од недостатоци ги принудува овие луѓе да ложат штетни материји во текот на целиот ден, во текот на целата грејна сезона.

Подобрување на изолацијата може да биде само почетно, но нужно решение, доколку сакаме да отстраниме неколку проценти од загадувањето. Привремено решение може да биде градење на нови објекти од монтажен карактер. Со оглед на буџетските недостатоци на државата, ова може и треба да биде заеднички подвиг, каде што преку домашни и интернационални донации, во соработка со Гринер и/или Платформата за сиромаштија, може да се соберат средства за изум и имплементирање на објекти што ќе можат лесно да се состават и лесно да се демонтираат, доколку дојде до принудно преселување на нивните окупанти.

Со оглед на структурната сиромаштија и ниското ниво на образование, како и социолошките последици на овие работи, организациите и надлежните институции што ќе целат кон решавање на посочените проблеми, треба да изнајдат начини за воспоставување на трајна соработка помеѓу примачите на помошта. Преку соработка, засегнатите лица можат да дојдат до стекнување на вештини со цел вработување (трајно или привремено), запишување и редовно посетување на младите на школска наставна (редовна или алтернативна), и целокупно нивно интегрирање во општествените процеси.

По повод оваа иницијатива треба да се делува брзо и одлучно. Идната грејната сезона за оваа година е оддалечена само неколку месеци од денес, а загадувањето на Скопје и на другите градови во Македонија им причинува несогледливи штети.

Прилози (опционално):

(Прикачете подетални информации за предметот, целите и позадината на предложената иницијатива, студии и анализи што ги сметате за релевантни, итн)